Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 74. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 21-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 21, 1983 No. 74. VOL. XC.

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ОРГАНІЗОВАНОЇ СПІЛЬНОТИ З ПРИВОДУ ТРАВНЕВОЇ АКЦІЇ СКВУ У 1983 РОЦІ

Українці у вільному світі мають почесний і при тому дуже відповідальний обов'язок допомагати поневоленому українському народові в його змаганнях до волі й державної незалежности всіми своїми силами: інформувати вільний світ про боротьбу нашого народу з московським большевицьким окупантом, розкривати й доводити до відома західнього світу московську злочинну політику колоніяльного поневолення, національного гніту й економічного визиску України, русифікації і народовбивства.

Щоб українці на поселеннях могли говорити про те одним могутнім голосом, у 1967 році, після багаторічних спроб, було створено одну найвищу громадську надбудову вільних українців поза Україною, координатора й репрезентанта українців на поселеннях у вільному світі — Світовий Конгрес Вільних Українців — СКВУ.

Як своє основне й найважливіше завдання СКВУ схвалив й записав у своєму статуті, схваленому на Першому конгресі й зобов'язуючому до сьогодні — „давати всяку можливу допомогу українському народові в його змаганнях за волю й державну незалежність", і СКВУ здійснює це завдання з різним успіхом, але з неослабною рішучістю за ввесь час свого існування вже на протязі 16-ти років.

У центрі уваги СКВУ за 16 років його існування завжди стояла Україна, країна наших славних прадідів, колись могутня і славна, тепер поневолена, пограбована й збезчещена, але завжди воююча за свою державність, невмируща й нескорена Україна.

Завдання СКВУ допомагати українському народові прогнати зі своєї землі зайдів-колонізаторів, експлуататорів і народовбивців — велике, відповідальне й нелегке. Щоб його виконати, треба щоб вільні українці були зорганізовані, щоб вони знали, хто вони є, хто були їхні батьки й діди, щоб вони не розплилися в неукраїнському довкіллі, щоб вони родилися, зростали, жили та доживали віку в українській родині, щоб вони жили традиціями нашої Церкви й нашого народу завжди й усюди у вільному світі.

Без відомих своєї ідентичности та організованости українців на поселеннях у різних частинах світу не можливо успішно допомагати українському народові в його боротьбі за волю, й тому СКВУ поставив собі за своє чергове найважливіше завдання „зберігати українську національну ідентичність і плекати та передавати з роду в рід українську мову культуру і традиції". Обидва завдання нерозривно пов'язані з собою і не можна, змагаючи за здійснення одного, випускати з уваги друге.

Маючи це на увазі, Президія і Секретаріят СКВУ провадять від ряду літ акцію за деколонізацію СССР і рівночасно з тим турбуються долею збереження української родини і проголошують Декаду Української Родини. Розкриваючи перед світом колоніяльне поневолення України, СКВУ не забуває про основу нашого існування — нашого бути чи не бути як української спільноти у вільному світі — українську родину.

При кінці минулого року, коли т. зв. СССР відмічував своє злочинне 60-річчя, Президія Секретаріяту СКВУ видала і вислала до ОН та урядів вільного світу Меморандум, в якому розкриває правду про „Союз", що не стався добровільно, а був створений за допомогою російських багнетів 60 років тому й цими багнетами держиться до сьогодні.

Цього року СКВУ та його члени доводять до сумління світу найбільший злочин комуністичної Москви, заподіяний українському народові 50 років

(Продовження на ст. 3)

ВАЛЕНСУ ЗНОВУ ДОПИТУВАЛИ

Варшава, Польща. — Польська поліція знову взяла під охорону Леха Валенсу в понеділок, 18-го квітня, коли він їхав з Ґданьска до Варшави, щоб покласти вінок під пам'ятник героям варшавського ґетто. Потім поліція звільнила його.

„Затримання було пов'язане з моїми плянами віддати шану жидівським жертвам ґетто", — сказав Валенса, коли повернувся додому. Він також сказав, що відмовився відповідати на запитання поліції.

Його дружина Данута потім сказала західнім кореспондентам, що Валенсу звільнили після дев'ятьох годин допиту і наказали прийти до головної станиці поліції в Ґданьску у вівторок вранці.

Поліція затримала автомобіль Валенси біля міста Ольштин, на півдороги між Ґданьском і Варшавою, згідно з повідомленням американської групи репортерів телебачення, яка слідувала за Валенсою. Членів цієї групи переслухувано також на протязі двох годин, а їхні відеозаписи поліція сконфіскувала.

Минулого тижня Валенсу затримали також на дві години допиту, після того як він повідомив, що зустрічався з підпільними лідерами „Солідарности", які закликали до демонстрацій під час святкування 1-го травня.

Валенса заявив кореспондентам, що він має намір провести пресову конференцію в Ґданьску в середу, правдоподібно про першотравневі протести. Коротке повідомлення говорило, що Валенса зустрічався з підпільними лідерами „Солідарности" і вони „обговорювали детально сучасне положення в країні та узгіднили свої пляни".

Валенса також заявив, що він має намір знову зустрітися з підпіллям, не зважаючи на постійне слідкування за ним польської поліції. Його дружину та інших членів родини також переслухувала поліція та стежить за ними.

Генрик Янковскі, священик і близький приятель та дорадник Валенси, був також затриманий у понеділок разом з двома іншими особами, які були в автомобілі. Янковского допитували на протязі п'ятьох годин.

У вівторок, 19-го квітня, Валенсу третій раз викликали на поліцію і допитували на протязі дев'ятьох годин. Йому приписують заклики до демонстрацій 1-го травня, але Валенса заявив репортерам, що він і його дружина не братимуть участи в заплянованих підпільною „Солідарністю" масових демонстрацій.

„Трибуна Люду" продовжує критикувати опозицію в Польщі

Варшава, Польща. — Офіційний орган Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії „Трибуна Люду" помістила минулого тижня довшу статтю, яку до речі, похапцем передрукувала советська преса, включно з „Правдою", органом КПСС, у якій невідомий автор чи сама редакція аналізують промову міністра внутрішніх справ Польщі Чеслава Кищака, виголошену ним в парляменті Польської Народної Республіки.

Переповідаючи промову Ч. Кищака, московська „Правда" пише, що він своїм виступом „зробив велике враження на присутніх парляментаріїв", заявляючи, що в Польщі „значно зменшилась податливість народних мас на заклики авантурницьких і опозиційних кіл, натомість перемагає тепер розсудливість і переконливість в тому, що внутрішні справи Польщі можна скоріше полагодити в атмосфері правопорядку і спокою, спільними силами народу".

Міністер Кищак признався однак, що в ПНР існують ще сили, які мають вплив на певну частину польського народу, зокрема молодше покоління, яке вони намагаються втягнути у свої „авантурницькі діла". Він закликав польських парляментаристів і уряд прем'єр-міністра Войцєха Ярузельского до рішучих акцій, щоб остаточно „покінчити з нелеґальною діяльністю опозиційних елементів". „Трибуна Люду", а за нею „Правда" кажуть, що американські радіостанції, а зокрема „Вільна Европа", на протязі кількох останніх місяців передають в „ефір" з „прицілом на Польщу", нову нібито концепцію підпільної діяльности опозиційних груп". В дальшому „Трибуна Люду" признається цілком відкрито до існування підпільних груп, які плекають ідеї вільної профспілки „Солідарність" зліквідованої офіційно урядом, але все ще існуючої нелеґально. Багато з її членів „знаходяться поза законом", — пише газета, — „їх розшукує міліція".

„Трибуна Люду" не пропустила нагоди, щоб „вдарити" і „протекторів" польської опозиції, головно З'єднані Стейти Америки і їхнього президента Роналда Реґена, „який дозволяє на безконтрольні передачі всяким 'голосам' ", а також на деякі західньоевропейські держави, що „свідомо вмішуються у внутрішні справи Польщі", ведуть не тільки „пропаґандивну кампанію шляхом радіопередач, але засипають Польщу пропаґандивною літературою, летючками тощо".

„Польща є і залишається соціялістичною країною", — підкреслює „Трибуна Люду", бо, мовляв, „ідеї соціялізму, не дивлячись на пороблені в минулому помилки різних осіб, увійшли на завжди у свідомість польського народу".

ЧИСЛО ЖЕРТВ ВИБУХУ В ЛИВАНІ ЗРОСТАЄ

Бейрут, Ливан. — Експерти і робітники цивільної оборони Ливану та добровольці Червоного Хреста працювали у вівторок, 19-го квітня день і ніч, розкопуючи руїни знищеного будинку американського посольства в Бейруті та розшукуючи під розвалинами жертви бомбового нападу, який зробили в понеділок терористи проіранської мусулманської групи Жіґад. Робітники рятівних груп видобули ще більше вбитих з-під руїн будинку і заявили, що є ще можливі присипані американці і ливанці, правдоподібно мертві.

Останні дані, подані бейрутським радіо, говорять, що загальне число вбитих перейшло 40 осіб, включаючи американських і ливанських працівників посольства, пішоходів на вулиці та відвідувачів посольства.

Речник посольства заявив, що дотепер знайдено мертві тіла вісьмох американців і що ще вісьмох американців були в будинку, а також 20 ливанців та інші особи ще розшукуються. Речник додав, що пропавших вважають похороненими під руїнами будинку.

У Вашінґтоні Адміністрація ідентифікувала дев'ять американців вбитих під час вибуху, включаючи головного аналітика Центральної Розвідчої Аґенції на Близькому Сході Роберта Еймса. Головні комісії Конґресу висловлюють думку про збільшення ролі американської морської піхоти в Ливані у зв'язку з цим терористичним нападом.

Експерти ливанської поліції все ще не визначили остаточно, що було причиною вибуху, тому, що тони розвалин лежать ще на цьому місці, де відбувся сам вибух. Але американський посол Роберт Диллон, який пережив катастрофу, і його голові дорадники говорять, що є все більше доказів, що вибух був зроблений групою смертників, які навантаженим вибуховими матеріялами автомобілем в'їхали під головний вхід до посольства, детонували автомобіль і загинули разом з жертвами свого терористичного акту. Диллон також сказав, що ливанська поліція затримала двох осіб які були свідками вибуху. Вони бачили, як малий вантажний автомобіль пробивався до посольства, а потім вибухнув.

ГОВОРЯТЬ ПРО ПОДІЛ У ПОЛІТБЮРІ

Москва, СССР. — Московське радіо повідомило, що в понеділок, 18-го квітня, відбулося засідання Політбюра комуністичної партії Совєтського Союзу. Пленум обговорював питання сільського господарства.

Перераховуючи всіх присутніх на пленумі, радіо не назвало Константина Черненка, що відновило здогади про те, що він хворий або потрапив у неласку.

Деякі совєтські джерела говорять, що Черненко очолює стару політичну „машину" Леоніда Брежнєва в боротьбі проти політики і персональних змін які намагається зробити новий совєтський лідер Юрій Андропов.

Про поділ у Політбюрі говорять часто і багато. Познаками такого тертя між фракціями в політбюрі може бути той факт, що Андропову за п'ять місяців перебування при владі не вдалося провести гладко всіх своїх заходів. Першою поважною невдачею і поважною пересторогою був той факт, що Андропов не був назначений головою президії верховної ради, тобто на формальний пост голови держави, який поруч з постом генерального секретаря партії, займав попередник Андропова Леонід Брежнєв.

Московські інформатори західніх кореспондентів часто говорять про незадовільний стан здоров'я Андропова.

Крім особистих клопотів і клопотів у Політбюрі, совєтські неофіційні джерела згадують про невдоволення місцевих партійних керівників тактикою „твердої руки", яку намагається провести в життя Андропов.

Познакою перемоги тієї чи іншої групи в політбюрі будуть персональні зміни в ньому. Покищо Андропову не вдалося усунути членів „старої ґвардії", яка дотепер, як кажуть поінформовані джерела, успішно блькувала будь-які серйозні зміни в членстві Політбюра, які намагається провести Андропов і його прихильники.

ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ З СССР ПИШУТЬ ДО ПАПИ

Ню Йорк (ЗП УГГ). — Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи опублікувало „Відкритий лист до Папи Римського", текст якого подано в перекладі з російської мови. Переклад — за публікацією в „Материалах самиздата", вип. 12/83 за 25 березня 1983 року, АС Vo 4875. Це — один з найцінніших самвидавних документів, які останнім часом прийшли на Захід з Пермського концтабору Vo 36 для політичних в'язнів. Адреса табору: СССР 618263, Пермская обл., Чусовской р-н, пос. Кучино, учр. ВС-389/36.

ЗП УГГ надіслало копії цього листа до найвищого українського духовенства в різних частинах світу, а також до громадських організацій і до преси.

„ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ДО ПАПИ РИМСЬКОГО ІОАННА-ПАВЛА II

Ваша Святосте!

У нашому втомленому світі надто багато людей, які потребують Вашої допомоги і молитви, щоб ми вважали за можливе писати Вам про свої труднощі. Але настав час, коли всі наші сумніви зникли: вислухайте нас, Ваша Святосте!

Це був день святкування Воскресіння Христового, відзначуваний нами за православним обрядом 18 квітня. За скромним арештантським столом зібралося 14 політв'язнів — православних і людей іншого віровизнання, які побажали привітати своїх друзів. Були поміж нас віруючі, були й ті, хто не зважується назвати голос совісти, що в них говорить, голосом Божим. Один з нас — Мирослав Маринович — прочитав молитву, та не відлунали ще слова про воскреслу Любов і Прощення, як долі було треба випробувати щирість нашої молитви. Група наглядачів розігнала зібраних, а політв'язнів Мирослава Мариновича, Віктора Нєкіпєлова і Миколу Руденка, звинувативши в 'організації зборища, моління і непослуху черговому нарядові', тут-таки помістили на 15 діб до карцеру. За святкування Великодня в'язня Олеся Шевченка позбавили особистого побачення з родиною, яке дають тільки один раз на рік, а пізніше помістили на 10 діб до карцеру. Покарали також і інших з присутніх, у тому числі єврея Леоніда Лубмана, який привітав православних.

На жаль, часи, коли в радянських тюрмах пані Елеонорі Рузвелт показува-

(Продовження на ст. 3)

Конституційна конференція Канади заторкує українців

Оттава, Онт. (ОУПС-УІБ). — Святково патріована нова конституція Канади з 1982 року виявила деяку кількість недотягнень, які мали бути предметом дальших конституційних дискусій і поправок.

Згідно зі статтею ч. 37 прем'єр-міністер мав скликати в 1983 році конституційну конференцію з окремою увагою на справи аборигенного населення країни. Така перша, загально визнана як „історична", конституційна конференція відбулася в Оттаві в днях 15-16 березня 1983 року з участю представників канадського уряду, провінційних правлінь, інуїтсько-індійських провідників та акредитованих журналістів і спостерігачів. З канадських українців участь у цій конференції взяв д-р Ярослав Рудницький з Монтреалю. З датою 3-го березня ц.р., він вислав наперед прем'єр-міністрові П'єрові Е. Трудо та прем'єрам деяких провінцій меморандум у справі поширення 22-ої статті нової конституції добавленням провізій для регіональних мов, в тому й української в дусі свого меншинного рапорту Бі-Бі з 1967 року в першому томі рекомендацій Королівської комісії з років 1963-1971.

Крім д-ра Рудницького в дискусії над змінами й поправками до нової конституції взяв участь проф. Володимир Тарнопольський з Оттавського університету, пропонуючи у „відкритому листі" до прем'єр-міністра (разом із двома іншими професорами — Ирвином Котлером та Армандом Деместралем із Монтреалю) усунення статті ч.33 з нової конституції Канади з уваги на можливості загрози громадянських прав при застосуванні в практиці цієї статті. Всі три професори згідні в тому, що згадана стаття дає можливості леґального заперечення свободи думання, вислову, релігії, преси, зібрань, дискримінації, ув'язнень тощо, як це передбачено в статтях чч. 2 і 7-15 канадської Хартії людських прав, що включена в нову конституцію з 1982 року. З уваги на навал справ і опозицію прем'єра Квебеку Рене Левека, конференція не дійшла до вирішення наведених вгорі питань. Єдине, що однозгідно вирішено — це скликання подібних конференцій у наступних роках.

У ЛМКЛЮБІ — ВЕЧІР ПРОЗІРОК Д-РА О. ОРИШКЕВИЧА

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 22-го квітня ц.р., в годині 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга авеню, відбудеться Вечір прозірок, на тлі якого д-р Осип Оришкевич дасть репортаж на тему: „Великдень у Марокко".

Беґін заповідає поширення поселень

Єрусалим, Ізраїль. — Прем'єр-міністер Менахем Беґін, промовляючи на святі відзначення 35-ої річниці проголошення незалежности Ізраїля, повторив свою рішучу настанову продовжувати ізраїльські поселення на західньому побережжі ріки Йордан.

„Ці поселення є леґальні і походять від невід'ємного права ізраїльської землі — сказав Беґін.

Він теж закликав до дальших переговорів в справі палестинського питання, як це передбачувано в договорі в Кемп Дейвиді, доповняючи додатком, що „мова тут про автономію, а не про самовизначення".

Беґін заторкнув справу евакуації ізраїльських збройних сил з Ливану і заявив, що Ізраїль не хоче ливанської території, але домагається запевнення щодо безпеки кордону з Ливаном.

Беґін і президент Ізраїля Іцак Навон закликали до більшої толерантности відносно політичних і релігійних різниць, які значно порізнили населення Ізраїля.

Відзначення незалежности Ізраїля урядом відбулося на „Горі Герцля" в Єрусалимі, названій іменем Теодора Герцля, основоположника модерного сіонізму, який разом з іншими основниками і провідниками Ізраїля є похований на цій горі.

Під час цього відзначення подано, що понад 10,000 ізраїльських вояків згинуло в шістьох війнах, в яких Ізраїль брав участь від часу свого існування.

У світі

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Ель Сальвадору генерал Хозе Ґільєрмо Ґарсія зрезиґнував зі свого становища в понеділок, 18-го квітня, після довгого часу обвинувачень як з боку американських, так і сальвадорських офіційних осіб, за його невміле ведення війни проти лівих партизанів. Крім того праві в Ель Сальвадорі обвинувачували міністра в підтримці програми розподілу землі. Новим міністром оборони буде генерал Карльос Евхеніо Відес Касанова, дотеперішній директор національної ґвардії.

ПЕРШИЙ РАЗ ЗА 20 РОКІВ військові правителі Бразилії святкували 31-го березня, річницю військового перевороту, скромніше і заявили, що армія повернеться в казарми, щоб виконувати свої традиційні військові функції. Такі заяви викликали в країні пожвавлення політичної діяльности різних партій у приготуваннях до президентських виборів. Основними претендентами на президентське крісло є теперішній віцепрезидент Авреліяно Чавес і Паульо Малюф.

У ПОНЕДІЛОК, 18-ГО КВІТНЯ, в Таїлянді відбулися загальні вибори. Значну перемогу здобула партія Соціяльної дії, але як очікували, дотеперішній прем'єр-міністер генерал Прем Тінсулянонда дістав пропозицію утворити новий коаліційний уряд. Колишній прем'єр-міністер Кукріт Прамой, голова партії Соціяльної дії, заявив репортерам, що він прийшов до резиденції прем'єр-міністра, щоб „попросити генерала Према послужити як прем'єр-міністер ще одну каденцію і обговорити з ним утворення нового уряду".

РЕЧНИК ВІДДІЛУ інтересів ЗСА на Кубі Дон Бесом повідомив з Гавани, що уряд ЗСА відмовив видати в'їздну візу заступникові міністра культури Куби Хуліо Ґарсія Еспінозі, який мав приїхати до ЗСА на фестиваль фільмів, що проходить в Лос Анджелесі.

ВИСОКА ОФІЦІЙНА ОСОБА Пентагону заявила, що якщо Совєтський Союз вирішить розмістити свої ядерні ракети в районі Караїбського моря, то він зустрінеться з такою самою реакцією Адміністрації президента Роналда Реґена, як це було за часів президента Джана Кеннеді в 1962 році, щоб змусити забрати совєтські ядерні ракети з Куби.

В Америці

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ В Чикаґо Сузан Ґеценденнер заборонила місцевим чинникам ФБІ підслухувати, інфільтрувати чи слідкувати за політичними групами, особами, організаціями тощо тільки тому, що вони проповідують непослух Урядові чи проводять іншу нелеґальну активність. Вона також оспорює повновласті ФБІ в тій ділянці, до речі дозволені службовцями тієї установи генеральним прокуратором Вілліямом Френчом Смитом, зглядно його Департаментом справедливости. Очевидно, зарядження стосується тільки Чикаґо, але воно може стати претекстом до інших подібних заряджень. Суддя Ґеценденнер закликає федеральний Уряд змінити раніші зарядження. Едвард Моран, речник Департаменту справедливости, відмовився від коментарів в тій справі і заявив, що йому не відомо чи Уряд буде апелювати до вищих судових інстанцій.

БІЛЯ 130 ДЕМОНСТРАНТІВ були заарештовані поліцією у Міннеаполісі, включно з дружиною місцевого комішенера поліції, які демонстрували біля фабрики зброї, що працює на контрактах Пентаґону. Поліція притримала багатьох демонстрантів через ніч, але командант поліції заявив, що майбутніх демонстрантів він передаватиме судовим властям для покарання. В підприємстві працює понад 2,000 осіб і тому міські власті не дуже задоволені демонстраціями, побоюючись, щоб корпорація не перенеслася до іншого стейту, бо тоді значно збільшиться відсоток безробіття в місті.

ЕКОНОМІЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ кажуть, що заява директора бюджету Дейвида Стокмена може причинитись до проламання лідерів між президентом Роналдом Реґеном і Палатою Репрезентантів, яка припинила дискусію на тему бюджету тому, що Президент не виявляє бажання поступитися. Д.Стокмен перестеріг Р.Реґена у листовному зверненні і на засіданні кабінету, що справа бюджету є заморожена і тільки заходи Уряду можуть зрушити справу з мертвої точки. Стокмен вважає, що Президент повинен шукати порозуміння з Конґресом у тій справі.

ЕРНЕСТ Ф. ГОЛЛІНҐС ФОРМАЛЬНО проголосив свою кандидатуру на президента від Демократичної партії. Сенатор з Північної Каролайни критикував при тому політику обох сторін — теперішньої Адміністрації президента Роналда Реґена і своєї власної партії, ставлячи свою особу в центрі уваги обидвох політичних партій і невтальних виборців.

ВИСОКИЙ ВІДСОТОК безробіття серед неґритянської молоді можна частинно приписати бракові вишколу та занедбанню цієї справи місцевими міськими властями, — заявила Дженет Л. Норвуд, комішенер праці і статистики під час переслухання в Сенаті. Минулого місяця безробіття серед неґритянської молоді становило 45 відсотків, а також 23,2 відсотки серед молоді від 16 до 19 року життя.

ПЕРЕВЕДЕНІ СТУДІЇ серед осіб-ліваків, тобто тих, які користуються у всьому лівою рукою, включно з писанням, виказали, що такі особи дуже часто мають труднощі в житті. Вони тяжче сприймають науку, більше від інших страждають на болі голови, та інші хвороби. Вчені прийшли до переконання, що „ліваки" це не припадок, а частинне порушення мозкової системи, зглядно повільнішої її реакції і розвитку у початкових роках життя.

РОБЕРТ ДОЛ, РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ сенатор з Кензас, свого часу заявив, що він й інші сенатори стосуватимуть в Сенаті „філібастер", щоб не допустити до голосування над відкиненням закону, на підставі якого банки і фінансові інституції, які виплачують відсотки своїм клієнтам, зобов'язані автоматично відтягати 10 відсотків від ощадностей і пересилати їх вже в місяці липні кожного року до каси федерального Уряду. Раніше президент Роналд Реґен погрозив, що він накладе вето на новий законопроєкт, якщо він буде схвалений в Сенаті; тепер Уряд намагається через сен. Р.Дола не допустити до голосування над новим законопроєктом. З другої сторони переважаюча більшість американських громадян і банки ведуть посилену акцію серед законодавців, щоб вони голосували проти проєкту Уряду.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Односторонній лібералізм

Найбільш характеристичним для лібералів обидвох партій ЗСА є різний підхід до прав людини у країнах з правим авторитарним режимом та з режимом комуністичним. Американські ліберали, зокрема демократи, надзвичайно вразливі на відсутність повних прав людини у таких країнах, як, наприклад, Сальвадор у Центральній Америці, Чіле у Південній Америці чи Савдійська Арабія на Близькому Сході, або Пакістан в Азії. Всі ті країни приязні супроти Заходу, зокрема Америки, але немає у них таких ідеальних людських і громадянських свобід, що їх запевняє ,,праведний закон Вашінґтона". І ліво-демократична преса та ліво-демократичні члени Конґресу раз-у-раз упоминаються за права людини у тих країнах і виявляють своє невдоволення закордонною політикою Уряду, яка підтримує деякі країни грішми і доставами зброї, як ось Сальвадор.

Справа стала тепер гостро актуальною, коли Палата Репрезентантів, у якій демократи мають більшість, обмежила військову допомогу Америки Сальвадорові з 82-ох мільйонів долярів до 26.3 мільйона. Державний секретар Джордж Шулц дуже гостро виступив проти такої постави Палати демократів, вказавши на небезпеку, що комуністична партизанка, підтримувана постійно грішми і зброєю з Москви почерез Кубу і Нікараґуа, може перемінити Сальвадор у нову Кубу чи нову Нікараґуа, на порозі З'єднаних Стейтів. Демократичні законодатці поруч з їхніми однодумцями в пресі, радіо і телевізії, рішуче виступають проти таких дій Центральної Розвідчої Аґенції (Сі-Ай-Ей), які довели б до внутрішнього перевороту у Нікараґуа і заведення там демократичного режиму. Вони, ліберальні демократи, називають це незаконним встряванням у чужі справи і навіть перевели відповідний закон, що спутує руки Президентові і підлеглих йому органів безпеки. Це повторення цієї самої помилки, як заява колишнього президента Линдона Джансона, що він у В'єтнамській війні змагає ,,обмеженими засобами до обмежених цілей" і не має заміру ані вступати військом до Північного В'єтнаму, ані змінювати тамошній комуністичний режим. Ясно, що це дало В'єтконґові і Москві, яка його підтримувала, ґарантію свободи — у війні проти Південного В'єтнаму і тамошньої американської армії.

Але вразливість демократичних лібералів на всі прогріхи приязних Америці правих режимів не має пристойного відповідника у ставленні тиж же ліберальних кіл до країн з комуністичним режимом, де взагалі не існують ніякі права людини. Недавно їздила до Москви американська делеґація для перевірення можливостей поширення поміж Америкою і Совєтським Союзом торговельних відносин. Ясно, що делеґація не зважилася ні одним словом згадати кремлівським володарям, з якими переговорювала, що в СССР потоптані всі права людини, що існує там режим терору, масового шпигунства супроти власних громадян, — що існує там внутрішня політика наставлена на знівечення окремих національних груп, які стали предметом експерименту ,,злиття націй". Демократичні ліберали в Конґресі не дозволяють Президентові вести політику наставлену на перетворення комуністичної Нікараґуа на демократичну, але ті самі законодатці не проявляють ніякої ініціятиви в боротьбі проти експорту комуністичної революції на всіх континентах світу, зокрема під самим носом Америки, до прозахідного Сальвадору.

Цей односторонній лібералізм проявляється не тільки у закордонній політиці. Він поклав свою печать на всьому американському судочинстві. Кожному арештованому поліціянт мусить рецитувати всі права, які, йому, злочинцеві, прислуговують (за рішенням Найвищого Суду у т. зв. ,,справі Міранди"), — зате добрі, законам слухняні громадяни — в порівнянні із злочинцями — є на другому пляні. На протязі уже років велася у Конґресі нагінка проти органів безпеки, якими є ФБІ та Сі-Ай-Ей, з прерізними закидами та обмежуваннями і спутуванням їхньої свободи рухів в боротьбі проти злочинства. Щойно за теперішнього Президента деякі з тих обмежень скасовано. Це цілком диковинна ситуація, що американський Конґрес боронить недоторканість комуністичного режиму на Кубі й у Нікараґуа та наполягає на сальвадорський уряд, щоби він ,,переговорював і договорився" з комуністичними партизанами, що було б перехідною стадією до комунізації тієї країни. Помилка Д. Д. Рузвелта в Ялті жорстоко пімстилася на Америці і всьому вільному світі.

Треба бажати президентові Реґенові і його найближчим співробітникам, щоб вони оперлися натискові збоку ліберальних демократів і знівечили заходи, які фактично скріплюють комунізм.

Анатоль Камінський

НАШЕ ВІДНОШЕННЯ ДО АКТУАЛЬНОЇ ДІЙСНОСТИ В УКРАЇНІ

(Слово виголошене в суботу, 9-го квітня ц. р., у Ню Йорку, на панелі — ,,Що далі")

II.

На мою думку, воно має бути активне, дійове і повсюдно зобов'язуюче та має заключатися у посиленій, всесторонній допомозі еміґрації у боротьбі з русифікаційною і уніфікаційною політикою Москви, у допомозі в скріпленні, поширенні і заякоренні національної і політичної самосвідомости нашої нації та у допомозі антирежимним, національно-визвольним силам — еволюційно-гласного і підпільно-революційного, структурально-неорганізованого і організованого характеру, коли такі будуть наростати.

* * *

Що для цього конкретно має робити еміґрація?

Передовсім, ми мусимо змобілізувати всі сили на антирусифікаційний фронт. У цьому пляні ми повинні докласти всіх зусиль для заанґажування наукових і інших сил, в тому теж чужинецьких — автохтонних і еміґраційних — до викриття і осуду теперішньої русифікаційної і уніфікаційної офензиви Москви та виявлення її геноцидних і шовіністично-імперіялістичних ближчих і дальших експансіоністичних проєкцій та устремлінь, які загрожують нашому і іншим народам. Йдеться про випрацювання потрібних науково-дослідних, публіцистичних й інших матеріялів історичного, актуально-політичного, літературно-мовного й іншого характеру. Впарі з виданнями, конференціями, семінарами, статтями ітп., ми повинні теж здобутись, спільними силами наших наукових інституцій, організацій та установ на Інститут вивчення русифікації, або принаймні на утворення стосовних відділів при них, які займалися б студією самого питання русифікації та протиборства з нею.

У 1873 році, у відповідь на обіжник Валуєва про заборону української мови в школі і театрі, постало у Львові НТШ. Хай відповіддю на загострений русифікаційний курс Москви стане Інститут вивчення і боротьби з русифікацією, яка стала сьогодні специфічною соціополітичною категорією самою в собі.

Далі: ми повинні добитися належних впливів на західні, а головно американські радіовисилання, як головний інструмент віддіcovування під сучасну пору; на їхній зміст і цілеспрямування, якраз по лінії протидії русифікації та уніфікації та скріпленню національної та політичної свідомости нашого народу.

Водночас ми маємо ініціювати і організувати політичні акції на внутрішньому і зовнішньому відтинку в пляні зовнішньо-політичної інформації, протестів, дипломатичних заходів, заанґажування чужих чинників на оборону і допомогу у боротьбі нашого народу з окупантом. Зосібна: включення наших акцій у різні зовнішньо-політичні устремління і схеми Заходу, такі, як, наприклад, ,,розбудова інфраструктури демократії і публічної дипломатії", що її проголосив Реґен ще минулого року в Лондоні та інші події аранжування.

Важливо теж, щоб ми помножили і поширили можливості нашого віддіовування почерез інші засоби на українську людину в Україні.

І вкінці: ми маємо посилити наше віддіовування по лінії самих росіян — в Союзі і на чужині, — а також серед інших неросійських народів, по лінії творення спільного антиімперіялістичного фронту і невтралізації антиукраїнських настанов. Наше стосовне концептування повинно йти у напрямі дерусифікації і корензації в неросійських і сателітних народів, і десоветизації і деімперіялізації російського народу.

Заходи науково-дослідного і публіцистичного характеру з призначенням для протиборства з русифікацією на скріплення національної і політичної самосвідомости матимуть, очевидно, не лише саму актуально-оперативну скерованість. Водночас вони й повинні стати дальшим розпрацюванням і вкладом для розвитку української політичної думки взагалі. Якраз це під сучасну пору має бути центральним завданням еміґраційних журналів, преси та політичних і науково дослідних центрів, у не меншій але радше більшій мірі, ніж будь-коли дотепер. І самозрозуміло, що це розпрацювання мусить відбуватися у тісному пов'язанні і на базі становища в Україні. Звідси теж дуже важливо включити у цей процес працю наших найновіших виходців з України.

Йдеться тут водночас не лише про ширше і методологічно цілеспрямоване розпрацювання історичних, літературно-мовних, соціяльно-економічних і державноустроєвих матеріялів, але й про визначення певних пріоритетів змістового порядку, які, на мою думку, повинні б мати таку чергу: історичні матеріяли, політичні, культурно-мовні, соціяльно-економічні. Попри всю бездискусійну вагомість мовно-культурної матерії у цілісному контексті нашого віддіовування, у питанні національної і політичної свідомости першочергова потреба є таки на матеріяли історичні, головно недавньої і сучасної історії та у політичних працях, які підкреслювали б належно нашу національну самобутність, і національно-політичну власнопідметність — з практичною, утилітарною націленістю.

У ділянці допомоги антирежимним визвольним силам, а зосібна по дисидентській лінії, потрібно зараз зреалізувати всесторонню і багатогранну допомогу політв'язням і репресованим в Україні, яка останньо, — поза діяльністю таких організацій як ЗП Української Гельсінкської Групи, Американці в обороні людських прав в Україні, та подібних комітетів у Філядельфії та деяких інших містах — приглухла. Так, наприклад, невідкладно-акутною справою є належна, великомаштабна кампанія на опротестування т. зв. повторних засудів та оборону їхніх жертв.

(Продовження буде)

,,Калиновий міст — соняшна книжка про молодість"

Передруковуємо в скороченні рецензію Ярослава Чумака п. з. ,,Соняшна книжка про молодість", опублікованy в ,,Новому Шляху" (ч. 13 за 26-го березня 1983 року) на збірку споминів Володимира Барагури ,,Калиновий міст", що вийшла в в-ві ,,Свобода" в 1982 р. Скорочення стосуються тільки диґресійних міркувань рецензента, не пов'язаних безпосередньо з ,,Калиновим мостом". — Ред.

Володимир Барагура знову обдарував своїх читачів доброю книжкою. Його ,,Калиновий міст" має не тільки гарний і приманливий заголовок, але й незвичайний зміст, поданий добірною, багатою і барвистою мовою.

Книжка описує пригоди авторового дитинства і молодого віку. У книжці стільки сердечного тепла, людської зичливости, гарячого патріотизму і погідного гумору, що без перебільшення називаю її соняшною книжкою. Її ніжне тепло зогріває духово в першу чергу гурт колеґів автора, учнів і учениць, хлопців і дівчат з Немирова й Яворова. Але між галицькими містами різниць насправді не було, тому ,,Калиновий міст" є книжкою про дитинство і молодість всієї Галичини у двадцяті роки жорстокого сторіччя.

Немає кращої пори в короткому житті людини від дитинства й молодости. Згадка про молоді літа є завжди окутана тугою й жалем. Наївність і ,,штубацтво" того віку смішать нас у старших роках і стають притокою до жартів, але невинні очі дитини, сокрушені стидом за нерозумні й пусті вчинки, вирівнюють усі порахунки.

У книжці В. Барагури є цілий ряд сердечних споминів про ці ,,штубацтва", крутійства, але є й подвиги та героїчні вчинки. Це вдала мандрівка в молодість, рідні села, поміж рідних людей.

Подякуймо авторові за соняшну книжку про нашу молодість. Її з приємністю прочитає кожний, без перебільшення, старший і молодший, вчений і менше вчений, усякий, хто має серце і вміє глядіти в серце, особливо в серце дитини.

Коли читатимете ,,Калиновий міст", почніть ,,із кінця" — оповідання-згадку про капелюх і палицю.

Воно, мабуть, найкраще і найцікавіше зображує людську (не тільки молодечу) ,,донкіхотерію", самозакоханість і бундючність. На щастя, життя вчить, як ці смішні пороки розвіваються при першій-ліпшій нагоді.

Найновіша книжка В. Барагури є не тільки рідкісними споминами про молодість автора й його ровесників. Вона є водночас добрим свідченням про дітей і молодь узагалі.

В книжці В. Барагури б'є соняшне проміння симпатії й любови до дітей і молоді, що тільки почали мандрівку по калиновому мості. Якість цих променів скріплюють дуже добрі ілюстрації Зеновія Онишкевича і дбайливе графічне виконання друкарні ,,Свобода". Тепер пора і черга на читача. Він напевно не розчарується...

Михайло Кучер

CUI PRODEST — КОМУ НА ТОМУ ЗАЛЕЖАЛО?

Атентат на Папу з метою його вбити — випадок без прецеденсу. Атентат струснув сумлінням західнього світу. Кому на тому залежало? Очі звертаються на Болгарію. Не була вона сама і не її ініціятива, якщо підозріння справдяться — тоді хто? — Москва?

Після атентату Папа небезпечно хворів. Ватикан старався скрити справжній стан хворого. Римська Курія виявила незадоволення. Лікарі були дуже обережні у ставленні прогнози. Хвороба Папи продовжувалася. Ватикан опинився у клопотах. Не був приготований ані психологічно, ані організаційно на довгу хворобу Папи.

Правда, в минулому Папи також хворіли. Пій XII тяжко захворів 1954 року. Іван XXIII поважно обмежив свої обов'язки до грудня 1962 року і до смерти 1963 року. Павло VI не міг працювати 1967 року у зв'язку з нелегкою операцією.

У всіх згаданих випадках Ватикан працював нормально. Хвороби Папів мали нормальні причини та й доба була не так скомплікована і напружена. Справа з Папою Іваном Павлом II виглядала інакше. Було чути голоси про можливість димісії Папи. Підставова неправда і незнання центральної структури Церкви. Папа є абсолютний хоч і вибраний суверен і як Намісник Христа затримає владу до смерті.

Конституція Павла VI з 1975 року не передбачає перешкод в урядуванні Папи. Ані Папа не має заступника. Найбільше допомагає Папі державний секретар, як би прем'єр. Папа Іван Павло II продовжував, хоч обмежено, працювати в клініці. Можливо обдумував нову енцикліку.

Преса світу ставила питання, яким буде Папа після виздоровлення? Чи зміниться? У Римській Курії думали, що Папа психічно зміниться.

Кардинал Касароли — вірний виконавець наказів Папи і його дорадник. Атентат на Папу показав, що Церква не є невтральною у конфліктах світу. Атентат на Папу міг захитати міжнародну рівновагу. Тепер у Церкві перехрещуються елементи моральні і політичні. В минулому вистачила невтральність Церкви у конфліктах політичного характеру. Тепер за авторитет Папи борються дуже різні сили і є такі, які той авторитет хочуть невтралізувати, або й знищити.

Можливо, що джерел атентату можна шукати у польських подіях. Якийсь час тому кардинал Касароли у проповіді зробив припущення, що атентатчик не був сам. Цілої правди — хто був поза лаштунками атентату на Папу — світ ніколи не довідається, або довідається після упадку комунізму. І досі тяжить над світом страшне питання: Cui Prodest? Кому на тому залежало?

У ,,Ню Йорк Таймсі" з 4-го лютого 1983 року у відділі міжнародних справ видруковано статтю п. з. ,,Сараєво і св. Петро". Автор, беручи за основу міркування британського історика, нав'язує справу атентату на Папу Івана Павла II атентатом на австрійського архикнязя Фердинанда, що стало формальною причиною до Першої світової війни. Стаття вказує що є велика можливість пов'язати відповідальність за атентат з московським КҐБ. Тоді головою тієї організації був Андропов, тепер лідер СССР. У слідстві виринула нова особа — болгарського агента, який мав зв'язки з ,,Солідарністю" і з Червоною бригадою, що вхопила американського генерала.

Стаття зазначає, що покищо нема доказів, але є можливість шукати коріння атентату на Папу у польських подіях. Стаття згадує лист Папи до Брежнєва, що у випадку інвазії совєтської армії на Польщу Папа підтримає польський рух спротиву.

Польські ватиканські джерела, звичайно добре поінформовані, заперечили на сторінках польської преси таку чутку. Листа Папи до Брежнєва не було, просто не могло бути.

Історія та гідність Заходу вимагає правди. Стаються випадки, які можуть викликати загальне нещастя. Висловлювати тільки ,,затурбовання" небезпечними випадками, як це роблять уряди західніх країн, можна, але як довго?

Правдою є, що діяльність Папи Івана Павла II як дуже ,,слов'янського" викликає певне занепокоєння в Римі і навіть Лондоні. Але це вже інша тема.

Ще про сліпоту, доброчинність і літературу

Ця дуже інформативна стаття ред. І. Кедрина (,,Свобода", ч. 51, 18-го березня 1983 року) напевно принесе немалу користь, бо зацікавлені особи довідаються більше про ,,озвучені книги", які зможуть слухати награні на стрічку, маючи пошкоджений зір до цієї міри, що важко їм приходиться, або взагалі неможливо їм читати.

Не завадить повторити за ред. Кедрином, що цих ,,озчених книг" придбала вже поважну кількість Мирослава Оришкевич, яка працює для аґенції для сліпих, адреса: Myroslawa Oryshkewych, c/o Cleveland Society for Blind, 1909 E. 101 St., Cleveland, Ohio 44106.

Крім цього повища стаття спонукала підписану відгукнутися на неї та подати додаткові, їй відомі, інформації на цю преважливу тему, особливо коли щораз частіше чуємо, що серед наших старших осіб тут і там є одиниці, які радо користали б з ,,озвучених книг", якби знали що такі книги можна дістати, і то безкоштовно та ще і користуватися безкоштовно випозиченим апаратом.

До уже друкованих інформацій у пресі додам, що референтка Суспільної Опіки Союзу Українок Америки Анна Кравчук уже від довшого часу є в контакті з Мирославою Оришкевич, бажаючи поширити відомості про ,,озвучені книги" через численні Відділи СУА на місцях, бо це, мабуть, відповідний спосіб для цього роду акції, взявши до уваги, що майже у кожній місцевості є особи з пошкодженим зором, чи такі, які можуть передати їм потрібну інформацію. Досвід показує, що, на жаль, звернення до провідних осіб у поодиноких місцевостях, чи навіть друковані летючки не дали бажаного успіху, щоб донести потрібну інформацію зацікавленим.

Ще в минулому році Анна Кравчук помістила нотатку про ,,оззучені книги" в журналі ,,Наше Життя", а в березневому числі цього журналу 1983 року була поміщена обширна інформація на цю тему, що її подала Мирослава Оришкевич. Усі отримані адреси осіб з пошкодженим зором

(Продовження на ст. 4)

Олександер Домбровський

ВІД ЕТНОГРАФІЗМУ ДО НАЦІОНАЛІЗМУ

III.

Визвольні Змагання, а в тому й Листопадовий Чин стрясли національною совістю західньоукраїнської вітки нашого народу та зактивізували головно провідну верству, а зокрема молодь, що мало вплив на широкі маси нашого населення. У вирі шукання причини нашої невдачі працювали уми наших інтелектуалів, політиків і громадських діячів, зокрема нашої студіюючої молоді, яка переживала наслідки національної трагедії після невдалих Визвольних Змагань. Поволі наладнувалися зміст і форма громадсько-політичного життя, кристалізувалися в нових умовинах концепції й тактика дальших змагань за краще завтра народу, скріплювалися державницькі стремління й формувалася націоналістична ідеологія на нових, післявоєнних етапах її дальшого розвитку. Серця й уми західньоукраїнського суспільства були звернені в сторону матері русько-українських городів — Києва, переживаючи кожну новину, яка звідтіля доходила. Галичани перехоплювали кожну вістку зі Сходу й ...надіялися проти надії. НЕП — українізація — ,,український уряд" — початкові наукові зв'язки Української Академії Наук з львівським НТШ, деякі особисті зв'язки кореспонденційним шляхом, деякі зв'язки наших ,,ікроїдів" зі совєтською амбасадою, чи посольством у Львові, де траплявся іноді ,,радянський українець" — усе те породжувало якісь ілюзорні надії більше ірраціонального, чим раціонального порядку.

А відтак... важке розчарування після розгрому східнього українства сталінською клікою та вкінці жахливе мариво розстрілів, заслань і штучно викликаного голоду. Був час, коли навіть львівське ,,Діло" виказувало деякі радянофільські тенденції, бо, мовляв, ,,там" є якась ,,українська держава", з українським" урядом, нехай і червоним, а все таки ,,своїм". Звичайно, того роду тенденції були проявом етнопсихологічної реакції на нахабно-шовіністичну польську політику ,,на знищене Русі". Але галицькі українці скоро вилікувалися із совєтофільської орієнтації, побачивши, що діється над Дніпром. Львів переживав важко трагедію Києва й здобувся на активний протест, вбиваючи рукою підпільного українського воїна урядовця совєтського посольства, мовляв — катюзі по заслузі! Коли над будинком НТШ залопотів сумно жалібно-чорний прапор і рознеслася пресумна вістка, що не стало між живими титана української історіографії — Михайла Грушевського, український культурний Львів і інші наші галицькі міста знали, хто приклав до того руку. Це все давало лише поштовх до ще більш ідейних поривів і праці для народу, почетвертованого на різні ворожі окупації, але з'єднаного понад штучними кордонами спільним бажанням волі й сповнення Шевченкового заповіту. Ворожа акція викликувала ще більшу реакцію. Останки русько-українського етнографізму здавали свої позиції світоглядові модерного українства, узброєного мілітарним духом волюнтаризму й ідейности ,,лицарів абсурду".

Ідея націоналізму росла особливо в серцях молодого покоління та визрівала в умах, збагачених досвідом з недавнього минулого. Шлях політично-державницького відродження вів від теорії до національно-революційної практики. УВО — ОУН були вислідом того відродження. Серед умов сталінського терору за Збручем Західня Україна з городом князя Льва в центрі ставала політичним П'ємонтом України між Першою й Другою світовою війнами. Націоналістична ідеологія, базована на етнопсихологічних заложеннях природного кожній людині патріотизму та притаманного молоді ідеалізму й посвяти, творила органічно нерозривну синтезу ідеї й чину в душі західньоукраїнського молодого покоління, що коштувало багато жертв. Ольга Басараб, Юліян Головінський, Дмитро Данилишин і Василь Білас та цілий ряд інших борців з когорти ,,лицарів абсурду" залишилися вічно живими постатями в літописі української національної революції, бо підпільні воїни — бойовики з УВО-ОУН стояли твердо на становищі, що Визвольні Змагання не закінчилися, — вони мали продовжуватися дальше, лише при зміненій тактиці.

Звичайно, люди є недосконалі й їхня діяльність як у індивідуальному, так і колективному аспекті є також недосконала, тобто має свої не лише світла, але й тіні. Не робить помилок лише той, який взагалі нічого не робить. Як звичайно буває у таких умовинах, західньоукраїнський стиль націоналізму не був вільний (і не міг бути!) від емоційних чинників та своєрідного підпіллю романтизму. Романтизм є в загальному питомий молодій людині. Молодь, визута з романтизму, є колективом нелітніх стариків. В такій підпільно-духовій атмосфері почування брали не раз верх над здоровим розумом, а умасовлення членства ОУН вели до деконспірації, провокації й інфільтрації ворожих чинників з усіми дальшими консеквенціями. В таких випадках не раз траплялося, що не легко було розрізнити, де кінчається патріотизм, а де починається провокація. Але це траплялися лише спорадичні випадки. Загал членства ОУН, переформованої зі славної УВО, був жертвенною когортою воїнів-ідеалістів, багато з яких ,,жертвою в бою нерівнім лягли", бо чужинці -судді видавали драконські присуди, а українські борці — ,,...на смерть волочили кайдани". Боротьба з польським окупантом продовжувалася на смерть і життя вміру того, як польська влада з кожним роком наступала щораз то більше нахабно й агресивно на українство.

Властиво, правду сказавши, на західньоукраїнських землях між обома світовими війнами були два стилі чи вияви українського націоналізму: один емоційно-революційний, характерний своєю безкомпромісовістю, буйномолодечим запалом і максимальним ідеалізмом, але зате без життєвого досвіду й політичного вироблення, зі символічним осідком в Академічному Домі при вул Супінського у Львові, а другий зрівноважений з тактикою політичного балянсу, обрахований на довшу мету наших безсумнівних патріотів середнього і старшого покоління.

(Продовження буде)

У Сиракюзах створено Громадський комітет для вшанування жертв голодомору в Україні

Дня 25-го березня 1983 року місцевий Відділ УККА скликав представників всіх організацій на наради в справі створення Громадського комітету для вшанування жертв Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. Зборами проводив голова Відділу УККА д-р Іван Гвозда.

Усі присутні на зборах представники громади були згідні в тому, що такий Комітет конечно потрібний, що обов'язком кожного із нас є відзначити річницю великої трагедії в Україні якомога найуспішніше та познайомити з російським безправ'ям в Україні наших американських співгромадян.

Над способом праці і методами відзначення голодомору відбулася довша дискусія. У пляні намічена між іншим відповідна демонстрація, доповіді і виставки про голод в американських інституціях, інформування місцевої преси про голодову облогу України, поминки тощо.

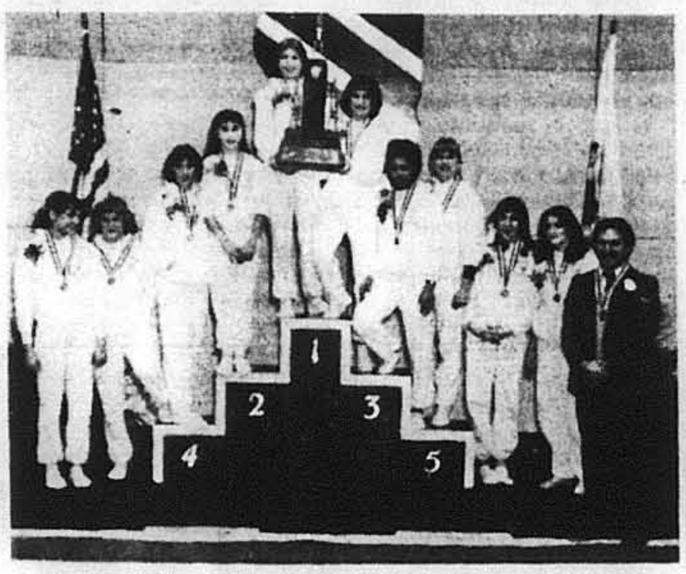
Громадський комітет діятиме цілий рік і повинен стати опікуном і промотором всяких відзначень 50-ліття голоду в нашій громаді.

Громадський коміет оформився в такому складі: проф. д-р І. Гвозда - голова; Ярослава Ґудзяк і Марія Карпишин, заступники голови; мґр Микола Дупляк - секретар; Василь Майкович-скарбник. На нарадах рішено, що кожний представник організації стає членом Управи Комітету, а відповідні референтури будуть оформлюватись і доповнюватись на чергових нарадах.

Праці багато, тому важливо, щоб не було ні одної громадської організації чи установи, яка стояла б осторонь відзначення голодомору в Україні.

М.Д.

Успіхи українки в гімнастичній дружині

Нортлейк, Ілл. — Українка Оксана Перун, учениця першого року, належить до ґімнастичної дружини своєї середньої школи Фремд, яка виграла сім змагань в тому сезоні і тим закваліфікувался до стейтових змагань стейту Іллиной, в яких вона здобула друге місце. Оксана брала участь у вправах на реку і скоках на малому коні з трамполіною. Її пересічні осяги були 8.55 точок. Вона є дочкою Ярослава і Марії Перунів та сестрою Ольги, Богдана і Романа. На фото вгорі Оксана (стоїть) четверта з лівого боку.

Звернення...

(Закінчення зі стор. 1)

тому — голодову облогу України в 1932-1933 роках, що коштувала Україні понад сім мільйонів людей — чоловіків, жінок та дітей.

Побіч різних публікацій, присвячених згаданій трагічній події, що їх видають інші установи, СКВУ видав англійською мовою брошуру про штучний голод в Україні, в якій вказує на те, як Москва нечуваним в історії людства пляново організованим голодом намагалася назавжди зламати волю українського народу змагатися за своє незалежне буття.

Щоб довести до відома найбільшого числа людей злочин заплянованого Москвою штучного голоду в Україні в роках 1932-1933, СКВУ теж видав і поширює відповідну афішу.

Перед СКВУ стоїть ще багато завдань: IУ Конгрес СКВУ ще цього року, плянований Конґрес української мови, готування до відзначування 1000-ліття Хрищення України, чергові деколонізаційні конференції та інші починання у майбутньому.

Всі почини СКВУ та їх здійснювання вимагали в минулому, вимагають тепер і вимагатимуть у майбутньому багато праці людей доброї волі та великих матеріяльних засобів.

Ми віримо, що людей до праці й матеріяльні засоби для дії СКВУ дадуть вільні українці у вільному світі, як це вони робити дотепер.

За усталеним звичаєм, теж і цього 1983 року у місяці травні — місяці СКВУ — ми звертаємося до всіх українців у вільному світі й всіх людей українського роду з проханням-закликом: Жертвуйте щедро на потреби СКВУ!

Помагаймо собі самі, бо нам ніхто не поможе, коли ми собі самі не поможемо.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ повідомила в понеділок, 18-го квітня, що грабіжники пробралися через каналізаційну мережу до ювелірної компанії і вкрали золотих виробів на суму 550,000 долярів.

ЛІСОВА ШКОЛА

та

ШКОЛА БУЛАВНИХ

відбудуться від 25.6 до 9.7. 83 в околиці Гантер

Карти зголошення є у Станичних.

Реченці:

ЛШ — 25 квітня

ШБ — 30 квітня

На слідах розвитку української культури

Заходом 46-го Відділу Союзу Українок Америки в Рочестері, Н.Й., відбулась 20-го березня ц.р. в приміщенні школи св. Йосафата Образотворча виставка мисткині Ярослави Стеців і її реферат на тему „Розвиток української культури", ілюстрований прозірками.

Цей культурний вечір відкрила мґр Надя Трач, голова 46-го Відділу СУА, привітала присутніх та мисткиню, подала загальну характеристику експонатів та короткий життєпис мисткині з узгляднениям фахового образування, що дало можливість докладніше зрозуміти її творчість, многогранні уподобання і стиль.

Мистецьку освіту Я. Стеців почала у Львові і продовжувала її у ЗСА на рочестерському університеті, здобуваючи диплом в малюванні і рисунку. Як в житті, так і в творчості Ярослави Стеців пробивається глибока релігійність та палкий патріотизм, любов до батьківщини і її культури, які вона бажає передати глядачам у своїх творах. Релігійність позначується у зацікавленні і вивченні ікон та релігійної тематики. Її творчість багатогранна: образотворче мистецтво, кераміка, тканини, вишивка, писанки, ґрафіка і емалія.

Виставка робила імпозантне враження добірністю експонатів та їх розміщенням. Було виставлено 126 картин і кілька тканин, усі пов'язані з історією розвитку української людини та її культури. Головною темою було творення українських земель, льодовикова доба, рухи індоевропейських племен і розвиток української культури на наших землях від мадлену до сучасности. З-поміж виставлених експонатів звертають увагу серія картин льодовикової доби, „чари" — символічної групи, що промовляють фантазією та оригінальною експресією. В деяких картинах, виконаних акриликом, стиль абстрактний, але чітко виразний і ніжний. В них вартість в тому, що крім вільної абстрактної техніки можна побачити дію і історичну ілюстрацію в задержаних мистецьких і композиційних правилах та формах. Краски чіткі та гармонійні — відчувається впевнену і відважну руку мистця. Були також акварелі та картини, мальовані олією, реалістичні, але експресивні. Деталічні гравюри (мідь або цина) виконані під побільшаючим склом для прецизії різними техніками.

Мистець Я. Стеців дуже старанно і ґрунтовно перестудійовує та опрацьовує документально кожну тему ще перед тим, поки почне малювати, бо вірить, що людині легше запам'ятати історію її батьківщини, коли, слухаючи доклад, рівночасно побачить картину на цю тему.

Доповідь Я.Стеців була добре опрацьована, базована на археологічних дослідах наших науковців, їх з'ясуванні розвитку культури в праісторичних і доісторичних часах. Доповідь була переплетена прозірками картин мисткині з поясненням. Присутні зокрема подивляли прозірки її керамічних виробів, які відтворюють форми і орнаментику кожної доби, яку доповідачка характеризувала в історичному і археологічному прорізі, почавши з палеоліту аж до сьогодні. Її висока техніка і оригінальність композиції, особливо в трипільській орнаментиці, захоплювала глядачів.

Довгими оплесками наділили присутні (понад 100 осіб) незвичайно талановиту і працьовиту мисткиню Ярославу Стеців. Мгр Н. Трач щиро подякувала мисткині за її труд, зазначивши, що мистецтво для Я. Стеців — це місія, якою вона бажає передати слухачам знання про минувшість та любов до кореня української культури і її культурної спадщини.

Ще довго після реферату присутні при каві і солодкім, яким частували гостей союзянки, дискутували і подивляли великий талант і працьовитість мисткині.

Цей виступ мисткині Ярослави Стеців є ще одним черговим документом її діяльности — серія її виступів в українських скупченнях Америки і Канади та виступи в університетах для студентів, яким вона демонструвала розвиток української культури. Експонати Я. Стеців знаходяться в Торонтонському і Клівлендському музеях, а також у приватних ґалеріях і домах.

Іванна Мартинець

Політичні в'язні...

(Продовження зі стор. 1)

ли зразкових в'язнів, що читають Біблію і Коран, давно минули. Тепер в'язні не можуть домогтися Біблії навіть оголошенням багатомісячних голодівок (1980-1981, Огородніков), про сповідь священикові не може бути й мови, в карцерах і на етапах зривають натільні хрестики, забороняють релігійні обряди і навіть молитви.

Ваша Святосте, людям, які так або інакше виступили проти апокаліптичного зла в його твердині, важко збагнути сенс християнської смиренности. Ми не можемо й не хочемо нести кесареві те, що по праву належить Богові. Більшість із нас вбачають змисл свого життя в тому, щоб відкрити світові справжню природу говіркого радянського 'голуба миру' з атомним скіпетром. Чи свідомі учасники Великодніх маршів миру на Заході, яких так активно підтримує комуністична пропаганда, що в ті самі квітневі дні в радянському концтаборі в'язнів, які шукають Духа Святого, та сама комуністична влада кинула до карцеру? Ми просимо Вас, Ваша Святосте, повідомити їм про це. Ми хотіли б аби про те, що сталося, довідалися патріярх Московський і всієї Русі Пімен, екзарх України митрополит Київський і Галицький Філарет, що так засліплено дають свідчення (за кордоном) про свободу віровизнання в СРСР; довідався Католикос усіх вірменів Вазген І, — наші звернення до них негайно конфіскували б.

Бажаємо християнам, а разом з ними всьому родові людському жити в мирі, добрі й істині, але не за рахунок топтання найвищого блага — дарованої Богом душі.

Нехай буде даровано Вам, Ваша Святосте, довге життя на славу Господню! Припадаючи до Найсвятішого Престолу, просимо Вашого Пастирського благословення. Слава Ісусові Христові!

В'язні табору 36, Кучино:

Генріх Алтунян, Володимир Балахонов, Нораір Григорян, Валентин Зосімов, Леонід Лубман, Мирослав Маринович, Віктор Нєкіпєлов, Віктор Нійтсоо, Олександер Огородніков, Микола Руденко, Антанас Терляцкас, Олесь Шевченко."

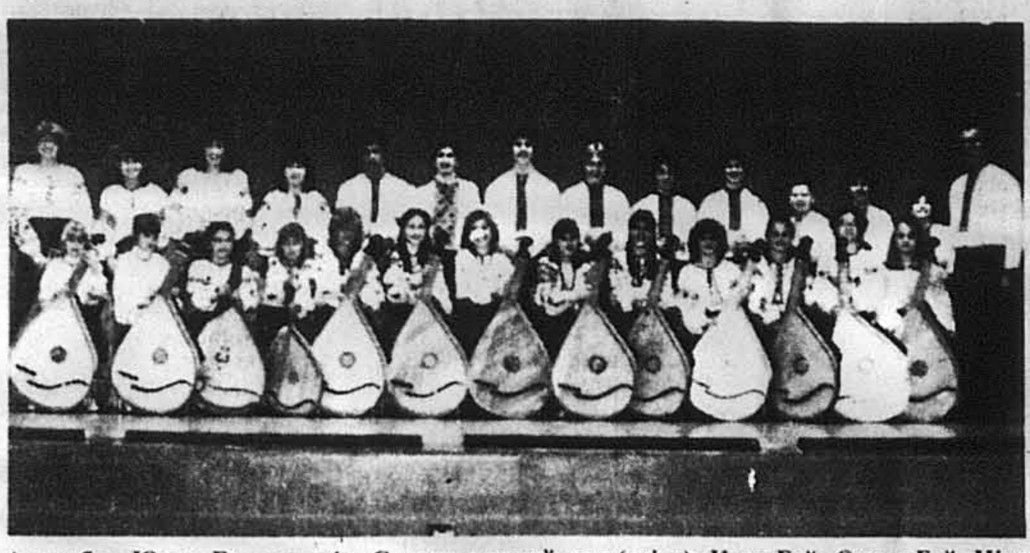
ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

UFU Foundation, Inc.
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

АЛЬМАНАХ НА 1984 РІК

Як і кожного року, у цьому часі редакція щоденника „Свободи" розпочинає підготовчу працю на майбутнім Альманахом-Календарем, що в 1984 році буде мати своєю головною темою 90-річчя Українського Народного Союзу. Вже тепер просимо авторів, які бажають бачити свої статті, есеї, оповідання, поезії, художні нариси чи репортажі надрукованими в „Альманаху УНС 1984", готувати такі матеріяли. Реченець надіслання їх до редакції „Свободи" - не пізніше 15-го червня цього року. — Ред.

Ансамбль Юних Бандуристів ОДУМ-у в Чикаго

Ансамбль Юних Бандуристів. Сидять перший ряд (зліва): Катя Бей, Олена Бей, Ніна Василів, Тіна Ярмоленко, Вікторія Козленко, Таня Козленко, Роксана Василів, Ніна Стайфел. Другий ряд (стоять): Леся Будник, Наталя Хім'як, Іна Таран, Олександра Косогор, Валентин Мороз, молодший, Андрій Карасейчук, Павло Пошиваник, Анатолій Островський, Іван Яресько, Марко Павлик, Михайло Олійник, Павло Будник, Кері Чорний, Олексій Пошиваник — керівник ансамблю. Відсутні — Діна Далесандро та Наталя Мінтянська.

У 1964 році філія ОДУМ-у в Чикаго зорганізувала ансамбль бандуристів молоді. В той час існували тільки Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка та сумівський Ансамбль Бандуристок в Дітройті. За прикладом Чикаго по інших філіях ОДУМ-у ЗСА і Канади ансамблі бандуристів виросли, як „гриби по дощі".

Першим керівником ансамблю бандуристів у Чикаго був майстер бандури, композитор і диригент, почесний член ОДУМ-у Григорій Трохимович Китастий. Ансамбль бандуристів вперше виступив на одумівському річному концерті в квітні 1965 року в Чикаго. В листопаді 1967 року Григорій Китастий від'їхав і повернувся до своєї „першої любови" — до славної Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті. Труд і праця Г.Китастого не пішли намарно. Григорій Трохимович посіяв зерно кобзарської любови, яке далі процвітає, і виросло вже друге покоління чикаґських бандуристів.

Від 1967 до 1978 року керівником ансамблю був Анатолій Луппо, а після нього Євгенія Косогор. Роки минали, молодь дозрівала, приходили інші зацікавлення й інші обов'язки, ансамбль зменшувався. Для поширення членства ансамблю восени 1980 року Олексій Пошиваник, один із колишніх учнів Г.Китастого, розпочав навчання гри на бандурі з дітворою, засадничо з дітьми колишніх членів ансамблю молодих бандуристів та їх ровесниками. Старший ансамбль після виступу на відзначенні 30-ліття ОДУМ-у в Чикаго в листопаді 1980 року перестав існувати. Дітвора, яка готувалася до ансамблю, залишилися на роздоріжжі.

Важко було зібрати гурт дітей, який можна було б назвати ансамблем. Батьки не знали, чи возити дітей на пробу гри на бандурі, чи на інші розривки, як, наприклад, футбол чи подібне, мовляв „то витрата часу, все одно нічого з того не вийде".

Згодом знайшлася молодь, що зацікавилася грою на бандурі, знайшлися і батьки, які заохочували своїх дітей і знаходили час возити їх на проби, і праця з юним ансамблем пожвавилася. Після кожного виступу, покищо інструментального, зголошувалися нові кандидати до навчання гри на бандурі. Праця не була легкою. Якось за один рік навчання і виступів бандуристи зросли з п'яти до 16 членів, віком від 9-ти до 15-ти років.

Аж тепер можна було додавати спів до бандури. Та тут нові труднощі. Голоси дітей не розвинуті, тяжко було створити дійсний хор, бо їх занадто мало. Тяжко, але, духом не падаючи, з компромісами далі працювали. За короткий час ансамбль юних бандуристів виступив з гарним успіхом вже зі співом на Міжнародному Різдвяному фестивалі в чикаґському Музеї науки й індустрії. Згодом — інші виступи: на Різдвяних святах в школі собору св. Володимира, у катедрі св. Миколая, на святах державности і Шевченка, на зустрічі ОДУМ-у та інших оказіях, серед української і неукраїнської публіки. З кожним виступом юні бандуристи набирали досвіду і самовпевнености, та всі разом росли. Громада побачила проґрес, інші батьки побачили успіх, зголошували і своїх дітей да ансамблю. Отак постав, ріс і продовжував кобзарську традицію ансамбль юних бандуристів ОДУМ-у — друга ґенерація чикаґських бандуристів.

Сьогодні в ансамблі є близько тридцяти бандуристів із пересічним віком 14 - 15 років. Слід підкреслити, що ансамбль юних бандуристів має соборницький характер і вигляд. До нього належать діти різних українських парафій та організацій молоді — ОДУМ-у, Пласту і СУМ-у, з Чикаго й околиці. Дивлячись на шлях і обставини треба ствердити, що за цей короткий час багато праці вкладено, щоб створити і поставити юний ансамбль на ноги, хоч зовсім ще не тверді. Висліди є гарні, та показуються ще кращими у майбутньому. А це завдяки нашим молодим ентузіястам-бандуристам та їхнім батькам, які люблять і шанують українську кобзарську традицію.

ОП.

Альбертська Філія Українського Музею Канади придбала скульптуру Крука

Управа альбертської філії Українського Музею Канади.

(яс). Український Музей Канади — це одна з найбільших українських установ, головним завданням якої є зберігати етнографічні експонати, пов'язані з українськими посельцями в Канаді. Музей, який є власністю Союзу Українок Канади, має своє приміщення у великому модерному будинку в репрезентативній частині Саскатуну. Філії музею існують у більших осередках Канади, і ними завідують музейні комітети при провінційних управах Союзу Українок.

Альбертська філія музею приміщена в будинку авдиторії православної катедри св. Івана в Едмонтоні. Довголітньою головою едмонтонської філії була Анастазія Сенів, яка своїм клопотанням і при помочі членок СУК поставила альбертську філію на високий рівень. Тут має приміщення цікава бібліотека, багата збірка одягу та речей щоденного вжитку, багата збірка красного мистецтва. І саме про цю збірку красного мистецтва в едмонтонській філії музею хочу коротко згадати.

А.Сенів і мистецький комітет поклали велику вагу на придбання творів українських мистців. Цим вони здійснюють багато задумів: створивши збірку красного мистецтва, збільшують засяг діяльности філії, запізнають українське та загальноканадське громадянство зі сьогоднішнім українським мистецтвом та його майстрами, дають своїми закупами (які доходять до поважної суми декількох тисяч долярів на рік) матеріяльну змогу українським мистцям творити.

Альбертська філія є власником чотирьох картин визначного канадського мистця Василя Курилика. Тільки в минулому році філія закупила твори Василя Думи, Дмитра Фарківця, Катерини Кричевської-Росандич, Марії Стиранки та Леонида Молодожанина, мол. При кінці року філія закупила скульптуру в бронзі „Селянська родина", твір відомого скульптора українця Григорія Крука, коштом 3,500 дол. Варто згадати, що вже в лютому цього року філія придбала коштом 2,400 дол десять оригінальних проєктів орнаментів для розмалювання церков, виконаних ще в передвоєних часах покійним вже Дамяном Горняткевичем. Цікаві ті орнаменти тим, що були використані в розмальовуванні церков в Україні.

Треба дати признання Анастазії Сенів, комітетові, який опікується альбертською філією музею, та членкам Союзу Українок за вельми корисну діяльність в цій ділянці культурного життя канадських українців. Треба надіятись, що нововибраний комітет, який очолила в 1983 році Софія Скрипник, буде продовжувати працю своїх попередниць.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА СВІЖУ МОГИЛУ
св. п. мґр-а
ЯРОСЛАВА КОЗНАРСЬКОГО

бувшого, довголітнього члена управи і голови Українського Патріярхального Т-ва в Рочестер, Н. Й., на Патріярший Фонд зложили:

50.00 дол. — Українська Кредитова Спілка.
По 25.00 дол. — Люба і Любко Білик, Андрій і Мирослава Повх.
По 20.00 дол. — Марія Холевчук, Марія і Омелян Омецінські, Ізабеля і Зенон Омецінські, Андрій Яріш, Євгенія і Володимир Колцьо, Слава і Володимир Зелез, Стефанія Весела, Марія і Володимир Гавриляк, Марко і Ольга Лонкевич.
15.00 дол. — Ірма і Мірко Пелишенко.
По 10.00 дол. — Ольга і Михайло Малинівські, Стефанія Лаба, Марта Семків, Леся Семків, Марія Крижанівська, Андрій Фалат, Михайло Єйна, Василь Семанюк, Василь Іванців.
5.00 дол. — Марія і Михайло Терпецькі.

Ділимося дуже болючою вісткою з Рідними, Приятелями й Знайомими, що дня 10-го квітня 1983 року упокоїлася у Львові на 87-му році богобоязливого та трудолюбивого життя наша Найдорожча Мама, Бабуня, Сестра і Шваґерка

бл. п.
ЯРОСЛАВА з ОСІДАЧІВ
КЛЮФАС

вдова по бл. п. о. Іванові, б. пароховi с. Бонарівка та коросняньському деканові

Про молитви за душу Покійної прохають у невимовному смутку:

дочка — ЛІДА ГОРИНЬ з дітьми Уляною й Юрієм, зятем Олександром, невісткою Оринкою та внучками Оксаною, Іриною й Марійкою
сини — ОЛЕКСАНДЕР з дітьми Юрієм, Ігорем, Наталкою, Тетяною, Богданом, Орестом і Данилом
ОРЕСТ з дружиною Орестою, сином Аскольдом, невісткою Діяною та внучкою Аляною
сестра — ВОЛОДИМИРА ЛУКІЯНОВИЧ з дітьми та внуками
шваґри — МИКОЛА КЛЮФАС
МИХАЙЛО КЛЮФАС з рідною
шваґерки — МАРІЯ КЛЮФАС з рідною
МАРІЯ ГРИЦЕЛЯК з рідною
ТЕТЯНА ЖИҐА з рідною
сваха — МИРОСЛАВА ДУБЛЯНИЦЯ з рідною
та ближча й дальша Рідня в Україні, ЗСА й Австралії.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною і болючою вісткою з Приятелями і Знайомими, що в неділю, 17-го квітня 1983 р. відійшла у Вічність на 82-му р. життя наша Незабутня Мама і Найдорожча Бабуся

бл. п.
Пані-Матка ВІРА КОХНО

дружина замученого у 1936 році протоієрея УАПЦ о. Микити Кохно.

ПОХОРОН — в четвер, 21-го квітня о год. 10:30 ранку у церкві-пам'ятнику св. Андрія у Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

сини — ВАЛЕНТИН з родиною
ТАРАС з родиною
донька — д-р КАТЕРИНА КОХНО з родиною
родина — Івашків і Ніна Турчиняк
внуки — ЮРІЙ з дружиною, ТАРАС, НАТАЛІЯ з чоловіком ЮРІЄМ ЦИПИНСЬКИМ, ВІРА, МАРТА і ГАЛИНА

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка УСЦАК, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересеня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошеневий УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

Увага! Увага!

Із нових видань
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
можна вже замовляти в книгарні при Свободі

ІВАН ФРАНКО —
МИСТЕЦЬ І МИСЛИТЕЛЬ
ЗБІРНИК ДОПОВІДЕЙ ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 125-РІЧЧЯ НАРОДИН І 65-РІЧЧЯ СМЕРТИ ІВАНА ФРАНКА

за ред. **Евгена Федоренка**

212 сторінок. Ціна $15.00, порто $1.00.
Книжка у твердій полотняній обгортці.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
ЗАМОВЛЯТИ:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

У видавництві „СВОБОДА" появилася давно очікувана, найбільш ходова і найбільш читабельна книжка
ВОЛОДИМИР БАРАГУРА
КАЛИНОВИЙ МІСТ
збірка споминів — розповідей із дитячих років у Немирові, із життя учнів Яворівської гімназії в 1922-28 рр.
Мистецьке оформлення
Зеновія Онишкевича
220 стор., ціна: $12.00, порто $1.00.
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
у Вілкс Беррі, Па.
повідомляє, що
у неділю, 1-го травня 1983 р., о год. 2-ій по пол
в залі УКЦеркви св. Володимира
при Зербе Авеню, ЕДВАРДСВИЛЛ, Па.
відбудуться
РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
До участи в зборах запрошується Відділових урядовців і конвенційних делеґатів наступних Відділів:
29, 319 — Нантікок, 30 — Бреслав, 99, 223, 278 і 282 — Вілкс Беррі, 169 — Едвардсвілл, 236 — Сейре

ПРОГРАМА НАРАД:
1. Відкриття
2. Вибір Президії для переведення зборів
3. Відчитання протоколу з минулих Річних Зборів
4. Звіти членів Управи і Контрольної Комісії
5. Дискусія над звітами і їх прийняття
6. Вибір Управи і Контрольної Комісії
7. Слово члена Головного Уряду СТЕПАНА ГАВРИША
8. Запити до члена Головного Уряду
9. Схвалення пляну праці на біжучий 1983 рік
10. Внески і запити
11. Закриття нарад

По нарадах відбудеться висвітлення фільму УНСоюзу
„ЗА СТЕРНОМ ДОЛІ"
До участи в висвітленню фільму запрошується всіх членів УНСоюзу, ГОСТЯМ РАДІ! Вступ вільний!
У зборах візьме участь —
СТЕПАН ГАВРИШ, головний організатор УНС
За ОКРУЖНУ УПРАВУ
Мґр Роман Дяків, голова **Катерина Лукач**, касир
Василь Стефурин, секретар

THE UKRAINIAN WEEKLY
We give you the WHOLE picture.

dissident news•commentary•politics•editorials•interviews•people•reviews•community news
the arts•scholarship•church affairs•sports•preview of events•special features

Can you afford not to subscribe?

I would like to subscribe to The Ukrainian Weekly for ____ year(s).
(Subscription rates: $5 per year for UNA members, $8 for non-members.)

UNA member: ☐ yes ☐ no
Name ____
Address ____
City ____ State ____ Zip ____
☐ Payment enclosed
☐ Bill me

THE Ukrainian Weekly 30 Montgomery St. ■ Jersey City, N.J. 07302

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

Вісті з України

УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАЛ ЗА ЧАШУ СССР

Дня 19-го березня ц.р. відбулися півфінальні ігри за чашу копаного м'яча СССР, в яких перемоги здобули українські клюби і цим самим заквалікувалися до фіналу, що призначений на день 9-го травня.

До фіналу дійшли донецький „Шахтар", що елімінував ленінградський клюб „Зеніт" вислідом 4:2 і харківський „Металіст", який переміг у Москві ЦСКА (Армія) вислідом 1:0. У складі „Шахтаря" виступають: Єлінкас, Варнавський, Сопко, Покидін, Пархоменко, Рудаков, Ященко, Соколовський, Морозов, Юрченко, Куцев, Штурлак, Овчинників. У „Металісті"—Сивуха, Каплун, Поточняк, Бойко, Камарзаєв, Косолапов, Ткаченко, Горбик, Сусло, Федецький, Лінке, Крамаренко, Берників.

ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ В ГРАХ ВИЩОЇ ЛІҐИ

Донецьк „Шахтар"— Москва „Спартак" 2 : 1

Цими змаганнями, що відбулися 27 березня ц.р. в Москві при участі 33,000 глядачів, „Шахтар" розпочав ліговий сезон. Переможні ґолі для українського клюбу здобули Морозов і Грачов. У чергових змаганнях 30-го березня ц.р., знову в Москві, українські футболісти з Донецька перемогли місцеве „Динамо" вислідом 1:0 і цим самим очолили показник табелі ігор.

Харків „Металіст"— Кутаїсі „Торпедо" 2:1

І ця українська дружина виступала на виїзді в Кутаїсі, де започаткувала свій ліговий сезон перемогою 2:1. Ґолі для „Металіста" здобули Бойко і Лінке. В другій зустрічі харків'яни зазнали поразки на виїзді в Ерівані з „Араратом" 0 : 1.

Київ „Динамо-Ерівань „Арарат" 1 : 2

Зазнавши поразки в чвертьфіналі за чашу СССР з ленінградським „Зенітом", киівляни під проводом нового тренера, росіянина Морозова, невдало розпочали теж і ліговий сезон. Виступаючи на виїзді в Ерівані при участі 45,600 глядачів, киівляни зазнали поразки вислідом 1:2. Єдиний ґоль для „Динамо" здобув Буряк. У черговій зустрічі на виїзді в Кутаїсі, киівляни, врешті, перемогли вислідом 1:0, що його з карного ґоля здобув Блохін. Крім згаданих, у складі київської дружини грають: Михайлов, Безсонів, Балтача, Сорокалет, Дем'яненко, Лозинський, Баль, Олефіренко, Євтушенко, Думанський, Зачаров.

Одеса „Чорноморець"— Кишинів „Ністру" 1 :1

Одеський клюб моряків закінчив у себе вдома ремісовим вислідом 1:1 з новиком вищої ліґи, яким є цей молдавський клюб з Кишинева. Єдиний ґоль для Одеси здобув Плоскиня. В складі дружини, крім згаданого, виступають: Роменський, Соколовський, Лещук, Іщак, Скрипник, Наконечний, Щербаків, Фінк, Смотрич, Шаломай, Поконін. У складі „Ністру" виступає ряд українських змагунів, а між ними Батич, Дубровний, обидва зі Львова, які не захотіли виступати в Львівському клюбі „Карпати", після того, як цей клюб перебрала окупаційна совєтська армія (СКА) і в ньому тренером став росіянин Самарін.

Москва „Динамо"— Дніпропетровськ „Дніпро" 1 : 0

Цієї поразки „Дніпро" зазнало на виїзді 26-го березня ц.р. в Москві при мінімальній участі--тільки 8,000 глядачів.

РУЧНИЙ М'ЯЧ

Київ „Спартак"–Леверкузен „Баєр—04" 34 : 11

Цю високу перемогу здобула славна жіноча дружина „Спартак" Київ з суперницями з „Баєр—04" з міста Леверкузен, Західня Німеччина в першій півфінальній зустрічі за чашу европейських чемпіонів, що відбулася в Києві 28-го березня ц.р. Повторна зустріч призначена 2-го квітня ц.р. і пройде в місті суперниць

ЗА СВІТОВИЙ ЧЕМПІОНАТ З ШАХІВ

У перших двох змаганнях чвертьфіналу за чемпіонат світу, що пройшли в Бад-Кіссінґені, Західня Німеччина, українка Лідія Семенова з Києва двічі перемогла Маргариту Мурешан з Румунії. Змагання чвертьфіналу продовжуються. В телефонічній розмові з кореспондентом Марусенком в Києві Ліда, між іншим, сказала: „...Я трохи застудилася, але і суперниця також... Мені допомагає міжнародний ґросмайстер Геннадій Кузьмин, у Мурашан—ціла команда тренерів на чолі з міжнародним ґросмайстром Флоріном Георгію..."

Відбув вже дві зустрічі в групі чоловіків Віктор Корчной, який здобув одну перемогу й одну закінчив внічию з Л. Портішом, Мадярщина. В. Корчной в 1976 році, після шахового турніру в Амстердамі, Голляндія, відмовився повернутися до СССР. Тепер він проживає в Швайцарії. Його дід був українсько-польського походження.

З приємністю повідомляємо українських шахістів і взагалі читачів „Спортових Вістей" „Свободи", що Віктор Корчной саме напередодні своїх виступів в світовому чемпіонаті написав дуже цікаву статтю, рецензію на книжку „Шахи в Україні" Ю. Семенка, що незабаром буде поміщена в „Свободі".

УСО „Тризуб"—„Енфілд" С.К. 2 : 0

Були це півфінальні змагання східнього дистрикту Пенсильванії за чашу ЗСА--Девара, в яких „Тризуб" здобув заслужену перемогу і цим самим заквалiфікувався до фіналу, в якому зустріне німецький клюб „Баєрн".

В звітових змаганнях, що відбулися 27-го березня ц.р. під час зливного дощу, наша дружина мала перевагу в грі, завдяки якій чоловий стрілець „Тризуба" Санторе здобув обидва ґолі.

Крім успішних виступів за відкриту чашу ЗСА, перша дружина УСО „Тризуб" вдало проводить змагання першенства „Мейджор Дивізії" Пенсильванійської Ліґи Юнайтед, у якій тепер займає головну позицію.

Показник табелі ігор „Мейджор" Дивізії" в дні 27-го березня 1983 року.

	Ігор	Точок
УСО „Тризуб"...............	10	15
Баєрн СК.....................	10	14
Джерман Ганґеріянс.	10	12
Енфілд „Данубія"............	11	12
Факс Чейс СК................	11	12
Ерцґебірґе СК.............	10	11
Фенікс СК.................	10	9
Інтер СК.........	11	6
Портуґіз СК...........	11	3

І. К.

Ще про...

(Продовження зі стор. 2)

А. Кравчук пересилає Мирославі Оришкевич, яка нав'язує з ними безпосередній контакт, посилаючи каталог і потрібні інформації. Вкоротці Конґресова Бібліотека отримає по п'ять примірників „озвучених книг", що їх замовила у М. Оришкевич, та їх можна буде випозичати безпосередньо від Конґресової Бібліотеки за посередництвом місцевих бібліотек.

У стейтовій аґенції в Ню Джерзі працює Лариса Даник, яка інформує, що буває і українським людям потрібна її допомога, особливо, коли в Ню Джерзі живе велике число українців. Л. Даник радо інформує про працю і допомогу потребуючим особам кожного віку, яку дає аґенція в Ньюарку. Одначе українських „озвучених книг" там немає, тому Л. Даник спрямовує українців до М. Оришкевич в Клівленді. Зацікавлених осіб в Ню Джерзі радо вітає привітлива Л. Даник; можна звертатися особисто або телефонічно в годинах праці на її телефон (201) 648-3333.

Тож українські жінки не байдужі до потреб інших та стежать за можливостями, щоб допомогти тим, хто цього потребує.

д-р Теодозія Савицька

Вісті із Українського Релігійно-Культурного Осередку в Норт Порті—Мінерал Спрінґ

Всюди, де б'ється українське серце, де є більші чи менші скупчення, святкують пам'ять Кобзаря Тараса Шевченка. Так і наша соборна громада у Норт Порті і Ворм Мінерал Спрінґс, Фльорида, в суботу, 12-го березня ц.р., вшанувала пам'ять Т. Шевченка в домівці Релігійно-Культурного Осередка ім. св. Андрія. Простора заля було по береги виповнена (понад 300 осіб) місцевими громадянами і гістьми-туристами з ЗСА і Канади.

Після того, як місцевий хор під проводом інж. П. Грабовича відспівав „Заповіт", свято відкрив культурно-освітній референт Осередку Епітафій Гринків. В програму свята ввійшов ряд деклямацій: д-ра Ярослава Грабовича „І досі сниться"; Софії Коцелко „До Основ'яненка"; Марії Кіцак „Світе тихий, краю милий..."; А. Семенюка „Я сам пішов у москалі" та Люсі Арвін „Тополя" з сольоспівом її укладу.

Слід окремо відмітити деклямації англійською мовою декількох поезій Т. Шевченка—„Заповіт", „Світе тихий", „Мені однаково", „Садок вишневий" —проф. Ілли нойського університету Гербертом Маршалом. Він переклав на англійську мову Кобзаря, видання якого слід привітати. Ред. Володимир Скорупський виголосив глибокозмістовну доповідь, в якій він підкреслив намагання московських поневолювачів „пришити" Тарасові Шевченкові атеїстичні, комуністичні і промосковські погляди.

У вокальній частині слід згадати сольоспів оперової співачки Марії Лисогір, яка при акомпаньяменті Ліди Сої відспівала Лисенка „На городі коло броду", „Якби мені, мамо намисто" та „Чому мені тяжко...", згодом Степового „За думою дума..." Ансамбль бандуристок з Апопки, зложений з трьох бандуристок, під проводом І. Несвяченої відспівав при супроводі бандур пісні „Тополя", „Зоре моя вечірняя" та „Мати Синові" Симоненка. Згодом хор громади відспівав „Сонце заходить".

Роковини Т. Шевченка закінчено національними гимном „Ще не вмерла Україна"

Д-р Павло Сениця

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

ПРО КОНВЕНЦІЇ УНС ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ

Конвенції Українського Народного Союзу завжди були головними етапами в розвитку не тільки самого Союзу, але і всієї Української Громади в Новому Світі. Чого можна очікувати від перебігу і рішень та висліду відбутої недавно 30-ої з черги конвенції цієї найстаршої і найбільшої української установи у Вільному Світі, базуючись на досвіді минулого?

Інформації про це знайдете у виданій безпосередньо перед 30-ою Конвенцією книжці **А. ДРАГАНА.**

У ДЗЕРКАЛІ КОНВЕНЦІЙ УНС

У книжці, крім вступної загальної характеристики усіх попередніх 29 конвенцій, подано основні інформації про них:

- **де і коли вони відбулися,**
- **скільки було делеґатів,**
- **який у тому часі був організаційний і фінансовий стан УНС,**
- **які важливіші рішення винесено та кого обрано до проводу.**

Книжка ілюстрована, має 72 сторінки і коштує ТІЛЬКИ ЧОТИРИ ДОЛЯРИ.

Замовляти в книгарні „Своободи":
"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N. J. 07302
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку.

НОВА ВАРТІСНА ПОЯВА НА НАШОМУ КНИЖКОВОМУ РИНКУ

У книжці 16 новель: „Дзеркала", „Каміля", „Розмова з канделябром", Переміна", „Поет", „Немає повороту", „Мій сусіда", „У телефонічній будці", „Джмелиний спів", „Етюд про любов", „Божий чоловік", „Дженні, вернися", „Вже не ті", „Віддали сина", „Голубінь за нами" і „Загибіль птахів".

„Дзеркала" — повість читається з цікавістю і її можна вважати вартісним надбанням нашої літератури...

В. Чапленко

В-во „Свобода"
Ціна: $12.00. Пересилка $1.00
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% стейтового податку

Книжку можна набути:
(Просимо виповнити, відтяти і разом з належністю переслати)

"SVOBODA" BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N. J. 07302
Прошу переслати .... примірник .... книжки: Любов Коленська „ДЗЕРКАЛА" на адресу: (писати по англійськи):
Ім'я і прізвище ....
Адреса: ....
....
Чек (моні ордер) на $ .... залучую.
Дата .... Підпис ....

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
30-го КВІТНЯ 1983 р.

Ню Йорк, Н. Й. — Річні Загальні Збори т-ва „Верховина", 184-го Відділу УНС, відбудуться в домівці т-ва „Самопоміч" -- 98 Друга Евеню в Ню Йорку, Мангеттен. На порядку нарад: звітування, дискусія, уділення абсолюторії та вибір уряду на 1983 р. Просимо членів прийти на Збори.

Полк. Петро Содоль Зілинський
предсідник
Богдан Ластовецький
секретар

● ДО ВИНАЙМУ ●

ДО ВИНАЙМУ на ФЛЬОРИДІ
Люксусові апартаменти з одною спальнею. Повністю умебльовані. Телевізія, холодження і огрівання. Поблизу всяких активностей, ½ бльоку від перегонової траси для псів. До винайму на тижневій, місячній чи річній базі. Резервації приймають власиники
Тарас і Христина Зосяк.

●FUNERAL DIRECTORS●

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи" Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС